

Obszar objęty działalnością Lokalnej Grupy Działania PONIDZIE pokrywa się z granicami administracyjnymi Powiatu Pińczowskiego, położonego w południowej części województwa świętokrzyskiego, w dolinie rzeki Nidy.

W skład powiatu pińczowskiego, a tym samym LGD PONIDZIE wchodzi 5 gmin: Kije, Michałów, Złota, Działoszyce i Pińczów. Obszar LGD Ponidzie zajmuje 612,85 km² powierzchni i liczy 38 487 mieszkańców (BDL stan na koniec 2020r.). W granicach administracyjnych obszaru znajduje się 131 sołectw oraz 2 miasta – Pińczów i Działoszyce. Pińczów liczy 10 524 mieszkańców, a Działoszyce 902 mieszkańców.

Największą gminą, zarówno pod względem powierzchni jak i liczby mieszkańców, jest gmina Pińczów. Jej powierzchnia stanowi 34,75% ogólnej powierzchni powiatu pińczowskiego. Liczba mieszkańców tej gminy w stosunku do łącznej liczby mieszkańców powiatu wynosi 52,95%. Najmniejszą gminą pod względem zajmowanego obszaru jest gmina Złota. Jej powierzchnia stanowi zaledwie 13,38% łącznej powierzchni powiatu pińczowskiego. Natomiast najmniejszą gminą ze względu na liczbę mieszkańców jest gmina Kije. Jej liczba mieszkańców stanowi 11,22% łącznej liczby mieszkańców powiatu pińczowskiego.

LGD PONIDZIE stanowi spójny przestrzennie i kulturowo obszar. Pod względem geograficznym obszar stanowi centrum krainy zwanej Ponidziem, położonej w dorzeczu dolnego i środkowego biegu rzeki Nidy, w obrębie tzw. Niecki Nidziańskiej. Nida, która stanowi element dominujący zarówno pod względem przyrodniczym jak i krajobrazowym, płynie wzdłuż zachodniej granicy gminy Kije, przecina terytorium gminy Pińczów, płynie dalej wzdłuż północno-wschodniej granicy gminy Złota, łączy północną część obszaru zbudowaną z mioceńskich gipsów i wapieni z lessowym południem.

Północny fragment obszaru LGD (gmina Kije) położony jest na styku Wyżyny Kieleckiej i Niecki Połanieckiej. Centralna część (gminy Pińczów i Michałów) oraz południowo-wschodnia (gmina Złota) skupia się wzdłuż doliny Nidy, obejmując obszary rozciągające się wzdłuż niej – Garb Pińczowski, Garb Wodzisławski, Płaskowyż Jędrzejowski, Nieckę Połaniecką i fragment Niecki Soleckiej. Najbardziej wysunięta na południowy zachód gmina Działoszyce usytuowana jest na styku trzech jednostek: Garbu Wodzisławskiego, Płaskowyżu Proszowickiego oraz Wyżyny Miechowskiej.

Dolina Nidy to mezoregion o szerokości 2-3 km, o płaskim podmokłym dnie podlegającym okresowym zalewom. Pokrywają go mady użytkowane, jako łąki. Miejscami w starorzeczach występują torfy. Na południe od Pińczowa występuje piaszczysty poziom terasowy.

Na wschód od Doliny Nidy występuje kolejny mezoregion tzw. Niecka Solecka zbudowana z gipsów mioceńskich. W gipsach tych liczne są typowe formy krasowe w postaci: jaskiń, zapadlisk, ślepych dolin, lejów.

Pomiędzy Niecką Solecką, a Niecką Połaniecką rozpościera się Garb Pińczowski. Składa się on z wypiętrzeń kredowych z osadami wapieni, margli oraz gipsów.

Garb Wodzisławski jest szeroką antykliną kredową, która posiada duże różnice wzniesień, oraz bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu w postaci lessowych parowów, wąwozów i debrz.

Ze względu na unikalne walory przyrodniczo - krajobrazowe, blisko 100 % obszaru LGD Ponidzie objęto ochroną prawną. Centrum Ponidzia stanowią unikatowe w skali kraju krajobrazy związane z powierzchniowym występowaniem gipsów. Na terenie obszaru LGD Ponidzie występuje wiele pomników przyrody zarówno żywej jak i nieożywionej. Flora i fauna obszaru jest bogata i zróżnicowana, z udziałem wielu gatunków objętych czerwoną listą roślin i zwierząt zagrożonych w Polsce. Najciekawszym zjawiskiem jest istnienie licznych, choć niewielkich relikwów stepowych nad Nidą, z bogatą, lecz wymierającą roślinnością.

W zakresie spójności kulturowej bardzo istotna jest lokalna tożsamość mieszkańców. Wynika ona ze wspólnej historii, która jest upamiętniana i rozpowszechniana poprzez liczne działania społeczności, związane z kultywowaniem lokalnych obrzędów, upowszechnianiem folkloru regionalnego oraz organizacją cyklicznych imprez i wydarzeń. Kulturowa spójność mająca swoją genezę w historii obszaru znajduje wyraz w istniejących obiektach kultury materialnej. W chwili obecnej obserwowany jest wzrost zainteresowania przywróceniem i ochroną tradycji. Organizowane wydarzenia mają na celu integrację mieszkańców, przyciągnięcie turystów oraz promocję lokalnej kultury, produktów, miejsc itp. Potencjałem turystycznym tego terenu są różnorodne formy ochrony przyrody, obiekty dziedzictwa kulturowego, lokalne produkty oraz znajdujące się na obszarze LGD szlaki piesze, rowerowe, konne i wodne, a także przystań kajakowa, aeroklub czy stadnina koni, co stwarza duże możliwości do przyciągnięcia turystów poszukujących aktywnego wypoczynku. Fakt, iż przez teren płynie rzeka Nida przyczynił się do odrodzenia na Ponidziu tradycji kajakowych. Obszar LGD Ponidzie jest bogaty w obiekty zabytkowe kultury materialnej i duchowej, których początki sięgają okresu kultury lubelsko - wołyńskiej (2800-2700 lat p.n.e.). Istnieje około 400 obiektów wpisanych do rejestru obiektów zabytkowych.

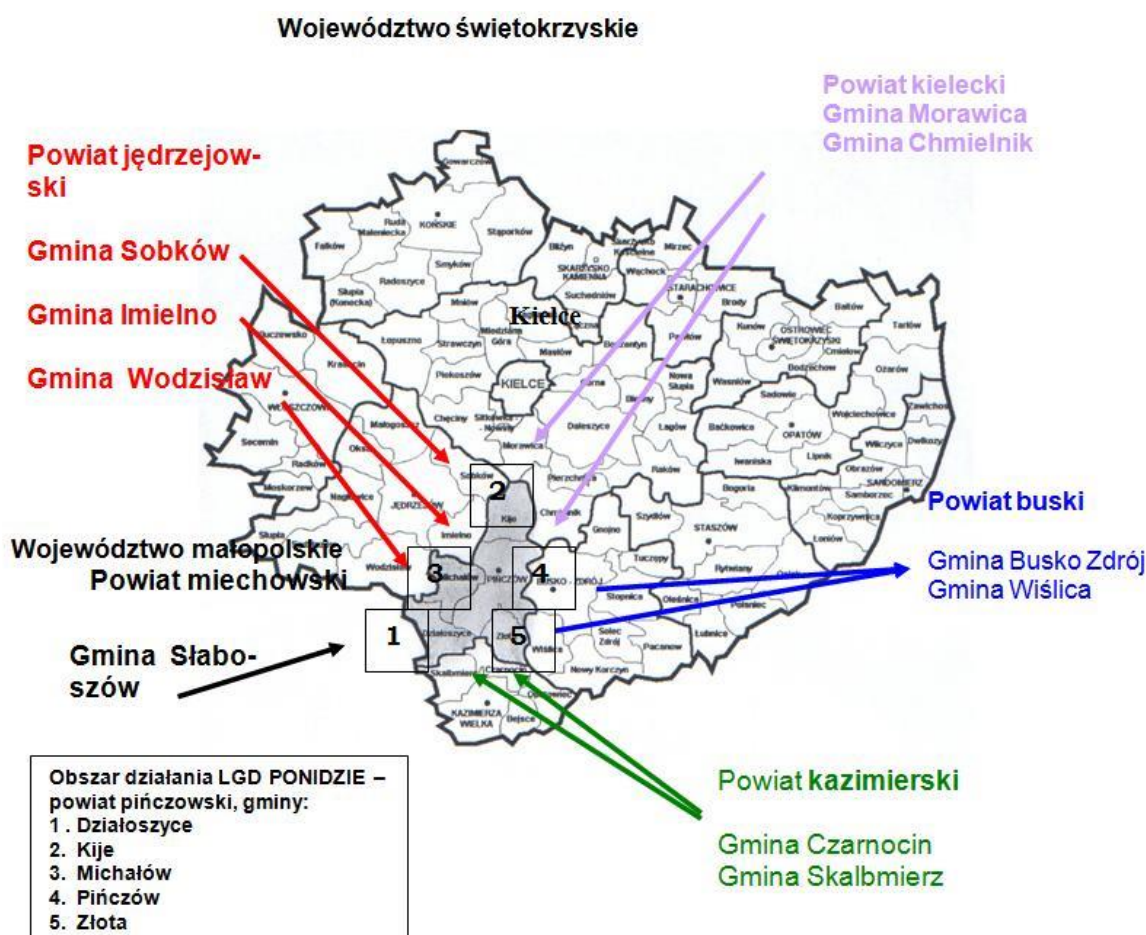
Ważnym elementem spójności obszaru jest spójność gospodarcza. W znacznej mierze związana jest ona z historią osadnictwa sięgającego czasów neolitycznych i kształtującej się gospodarki rolnej. Do dziś obszar jest mocno uzależniony od sektora rolniczego. Gleby obszaru charakteryzują się dobrą przydatnością rolniczą, która w ujęciu całościowym przewyższa średnią wojewódzką. Są to gleby lessowe lub dobre gleby rędzinowe wykształcone na węglanowych skałach kredowych. Występowanie dobrych gleb decyduje o rolniczym charakterze obszaru LGD Ponidzie. Ogólna ilość użytków rolnych wynosi 44813 ha, co stanowi 71% ogólnej powierzchni. Szczególnie urodzajne gleby występują w południowej części powiatu w gminach Działoszyce, Michałów i Złota. Gorsze warunki glebowe występują w gminach Kije i Pińczów, gdzie większość gleb jest piaszczysta i gliniasta.

Dobre warunki gruntowe sprzyjają dynamicznie rozwijającej się produkcji warzyw gruntowych oraz roślin przemysłowych, a nieskażony teren sprzyja rozwojowi ekologicznej produkcji rolnej. Z drugiej strony mechanizacja rolnictwa, w znacznym stopniu ogranicza udział czynnika ludzkiego w produkcji, co skutkuje odpływem młodych ludzi w poszukiwaniu pracy poza granice obszaru. Miejsc pracy nie tworzy także sektor przemysłowy rozwijający się w Pińczowie i jego okolicy. Wprawdzie funkcjonujące zakłady gipsowe, dają ponad 80 % krajowej produkcji gipsu i jego wyrobów, lecz zastosowanie wysoko zaawansowanych technik przy produkcji,

znacznie ogranicza liczbę pracowników. Zmieniające się cechy charakterystyczne lokalnej gospodarki powodują starzenie się obszaru. Wpływ na spójność gospodarczą obszaru ma dobrze rozwinięty układ komunikacyjny.

Obszar LGD Ponidzie stanowi terytorium powiatu pińczowskiego powstałego z dniem 1 stycznia 1963 roku i którego byt administracyjny związany jest kolejami historycznymi kraju. Głównym ośrodkiem skupiającym usługi wyższego rzędu, istotne dla rozwoju obszaru jest miasto Pińczów. Znajdują się tu szkoły średnie (liceum ogólnokształcące oraz zespół szkół zawodowych), szpital, przychodnie specjalistyczne, ośrodek pomocy społecznej, Urząd Skarbowy, banki, Sąd, Prokuratura. W Pińczowie swą siedzibę mają także Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Powiatowa Komenda Policji, Państwowa Straż Pożarna. Pińczów pełni funkcję integracyjną i kreującą rozwój powiatu pińczowskiego. Istnieje tu dość dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna Usługi dla mieszkańców świadczone są także, na poziomie podstawowym, w miejscowościach będących siedzibami gmin: Działoszyce, Kije, Michałów i Złota.

Rysunki obrazujące granice administracyjne Lokalnej Grupy Działania

Powiat pińczowski

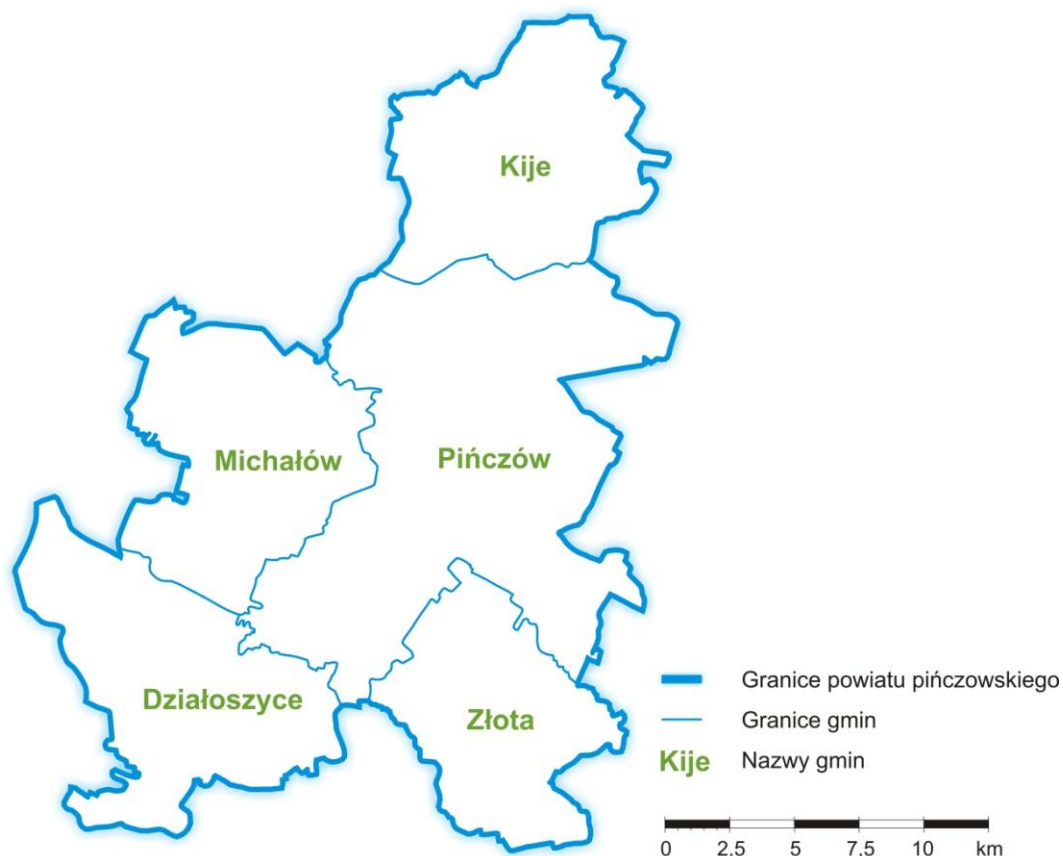

Tabela przedstawiająca podstawowe dane dotyczące obszaru działania LGD PONIDZIE (koniec 2020r.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	TYP GMINY	POWIERZCHNIA W KM ²	LUDNOŚĆ	
			OGÓŁEM	NA 1 KM ²
 GMINA DZIAŁOSZYCE	MIEJSKO-WIEJSKA	106	4836	46
 GMINA KIJE	WIEJSKA	100	4320	43
 GMINA MICHAŁÓW	WIEJSKA	112	4516	40
 GMINA PIŃCZÓW	MIEJSKO-WIEJSKA	213	20379	96
 GMINA ZŁOTA	WIEJSKA	82	4436	54
 POWIAT PIŃCZOWSKI	–	613	38487	63